

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 6756/2022
12.04.2023. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Младен Сикимић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Маја Мудринић, адвокат из ..., ради утврђивања права власништва и исплате, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против решења Апелационог суда у Новом Саду Гж 3162/21 од 19.01.2022. године, у седници већа одржаној 12.04.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ решења Апелационог суда у Новом Саду Гж 3162/21 од 19.01.2022. године и решење Вишег суда у Новом Саду П 42/21 од 04.11.2021. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Решењем Вишег суда у Новом Саду П 42/21 од 04.11.2021. године, одбачена је тужба тужиле од 29.01.2021. године.

Решењем Апелационог суда у Новом Саду Гж 3162/21 од 19.01.2022. године, одбијена је жалба и потврђено решење Вишег суда у Новом Саду П 42/21 од 04.11.2021. године и одбијен захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против решења другостепеног суда тужилца је изјавила благовремену и дозвољену ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени је одговорио на ревизију тужиле.

Врховни касациони суд је испитао побијано решење у границама прописаним чланом 408. у вези члана 420. ЗПП па је оценио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према стању у предмету тужилца је поднела тужбу са захтевом да се утврди да је сувласник у 1/2 добити коју је тужени остварио у привредном друштву „ВВ“, у

периоду од 10.08.2006. до 31.12.2010. године и да се обавезе тужени да јој, на име остварене добити, исплати износ од 2.753.619,42 евра у динарској противвредности на дан исплате са каматом у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање увећане за 8% поена почев од 31.12.2010. године па до исплате. Захтев је засновала на тврдњи да су парничне странке дана 07.03.2000. године, за време трајања брака, основале привредно друштво „ГГ“, а да је 10.08.2006. године средствима оствареним из пословања привредног друштва „ГГ“ туженикова мајка ДД основала привредно друштво „ВВ“ чији је директор био тужени. По оснивању привредног друштва „ВВ“ привредно друштво „ГГ“ је престало да се развија а тренд раста пословања пребачен је на новоосновано друштво „ВВ“. Након развода брака парничних странака туженикова мајка је свој удео у привредном друштву „ВВ“ без накнаде пренела на сина, овде туженог који је тако постао једини оснивач и директор тог привредног друштва. Парничне странке су потом 28.12.2010. године закључиле уговор о поравнању (који је оверен пред судом) којим су регулисале расподелу заједничке имовине, међу којом је и удео у привредном друштву „ГГ“ ДОО. Након закључења поравнања 11.04.2011. године привредна друштва „ВВ“ и „ГГ“ закључила су уговор о спајању уз припајање којим су договорили да привредно друштво „ВВ“ улази у састав „ГГ“ ДОО. На тај начин су, према тврдњи тужбе, средства које је остварило радом „ГГ“ ДОО искоришћена за оснивање и рад привредног друштва „ВВ“. Како добит остварена радом „ВВ“ ДД није обухваћена поравнањем којим је развргнута заједничка имовина парничних странака стечена током њиховог брака то тужилца сматра да има право на 1/2 добити тог привредног друштва остварене до 31.12.2010. године и да је тужени у обавези да јој исплати 2.753.619,42 евра са припадајућом каматом од 31.12.2010. године на име 1/2 остварене добити.

Тужени је у одговору на тужбу оспорио тужбени захтев и изјавио приговор пресуђене ствари сматрајући да је о овом захтеву правноснажно пресуђено у парници Основног суда у Новом Саду П 288/10.

Првостепени суд је у поступку припремања главне расправе и након рочишта на коме се тужилца изјаснила о приговору пресуђене ствари с позивом на одредбе чланова 4. и 7. поравнања закљученог у парници Основног суда у Новом Саду П 288/10 дана 13.05.2011. године, применом члана 294. став 1. тачка 5. ЗПП, тужбу тужилце одбацио. Према датим разлозима поравнањем закљученим 13.05.2011. године расправљена је заједничка имовина странака коју је, између осталог чинио и удео у предузећу „ГГ“ ДОО и истовремено се договорили да његовим испуњењем тужилца потврђује да нема више било каквих потраживања према туженом, како по основу удела у друштву „ГГ“ тако и према њему лично као његова бивша супруга али и било каквих других потраживања по свим другим основима, те да обе стране изјављују да једна према другој немају више потраживања проистекла из њихове брачне заједнице (члан 4. и члан 7. судског поравнања). Тиме су, по оцени првостепеног суда, бивши супружници проширили дејство поравнања тако што су регулисали и потраживање које је предмет ове парнице јер се ради о потраживању проистеклом из њихове брачне заједнице због чега је тужба у овој парници недозвољена пошто је о тужбеном захтеву закључено судско поравнање.

Овако правно становиште прихватио је и другостепени суд који је одбио жалбу тужилце и потврдио првостепено решење сматрајући да је одлука првостепеног суда

правилна, прихватајући као правилну и оцену дејства закљученог судског поравнања. Наведеним поравнањем бивши супружници су у потпуности регулисали заједнички стечену имовину, а тиме и спорно тражење у односу на остварену добит привредног друштва „ВВ“ које се након престанка брака припојило привредном друштву „ГГ“ који су парничне странке основале за време трајања брака. Пошто је оценио неоснованим жалбене наводе тужиле да није било места одбачају тужбе као недозвољене јер не постоји идентитет захтева у ове две парнице другостепени суд је побијаним решењем одбио жалбу тужиле и потврдио првостепено решење.

По оцени Врховног касационог суда нижестепени судови су погрешно применили одредбе Закона о парничном поступку на коме су засновали своје одлуке када су одбацили тужбу због пресуђене ствари.

Чланом 337. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 18/20) прописано је да се споразум странака о поравнању уноси у записник (став 1.), да је поравнање закључено кад странке после прочитаног записника о поравнању потпишу записник (став 2.) и да се странкама издаје оверен препис записника у коме је садржано поравнање, које има исто дејство као и судска пресуда (став 3.), док је чланом 338. истог закона прописано да суд у току целог поступка по службеној дужности пази да ли тече парница о захтеву о коме је раније закључено судско поравнање и ако такво поравнање постоји, одбациће тужбу. Овлашћење суда за одбачај тужбе у случају да је у истој ствари закључено судско поравнање прописано је чланом 294. став 1. тачка 5. ЗПП. Из ових одредби произилази обавеза суда да уколико утврди да се између истих странака поводом истог чињеничног и правног основа води парница односно да је закључено судско поравнање да не дозволи да се код истоветности тужбених захтева воде две парнице уз обавезу одбачаја тужбе у парници која је почела да тече односно тужба поднета након закључења судског поравнања. То даље значи да је за основаност приговора правноснажно пресуђене ствари потребно да постоји идентитет странака, без обзира на улоге у поступку, идентитет чињеничног стања и идентитет захтева о коме се одлучује, који услови морају кумулативно бити испуњени. Тужбени захтев је исти ако је његов основ битно исти и ако је његова садржина иста. Како је захтевом постављеним у парници која је вођена пред Основним судом у Новом Саду у предмету П 288/10 по тужби тужиле извршена деоба заједничке имовине супружника тако што је најпре донета делимична пресуда 28.02.2007. године, а потом о непресуђеном делу захтева који се односи на удео у привредном друштву „ГГ“ закључен 28.12.2010. године вансудски уговор о поравнању, а затим 13.05.2011. године и судско поравнање, а како се у текућој парници потражује учешће у добити другог правног лица „ВВ“ из разлога улагања заједничких средстава у пословање тог правног лица, то, по становишту Врховног касационог суда, није било места одбачају тужбе јер је о истом захтеву закључено судско поравнање обзиром да не постоји истоветност тужбеног захтева. Ово стога што се ова два захтева разликују по чињеничном основу обзиром да се у текућој парници тражи утврђење права својине на добити привредног друштва „ВВ“ које није било предмет расправљања у парници за утврђење заједничке имовине и њену деобу пред Основним судом у Новом Саду П 288/10, а што произилази из поравнања које је закључено 13.05.2011. године у коме у члану 4. бивши супружници и парничне странке регулишу деобу заједничке имовине коју чини и имовина привредног друштва „ГГ“ које је основано и пословало за време трајања брачне заједнице. Поред тога нижестепени судови су се ценећи процесноправно дејство судског поравнања заправо

упустили у оцену материјалноправног, проширеног дејства његових одредби, као и чињеница од којих зависи основаност тужбеног захтева.

Имајући у виду да је тужба одбачена са позивом на одредбу члана 294. став 1. тачка 5. ЗПП у првостепеном поступку је учињена бина повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 294. став 1. тачка 5. ЗПП јер је ова законска одредба неправилно примењена, а што је било од утицаја на доношење законите и правилне одлуке. Ову битну повреду одредаба парничног поступка учињеног пред првостепеним судом другостепени суд није санкционисао укидањем првостепеног решења на који начин је пред другостепеним судом учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП због које се према члану 407. став 1. тачка 3. ЗПП, ревизија може изјавити.

Због погрешног става нижестепених судова да је о захтеву тужиље закључено судско поравнање првостепени суд је пропустио да утврди све битне чињенице за одлучивање о основаности тужбеног захтева због чега су укинута и другостепена и првостепена одлука и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Из наведених разлога, на основу члана 415. став 1. у вези са чланом 420. став 6. ЗПП, одлучено је као у изреци.

У поновном поступку првостепени суд ће, имајући у виду чињеничне наводе тужбе, утврдити битне чињенице за одлучивање о основаности тужбеног захтева и након правилне примене материјалног права донети одлуку.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић